

[Gert Petersen.]

hver for sig, at deres egne vitale interesser er involveret. Men det er kun i sjældne tilfælde helt skarpt markerede grænser, og for mig står der stadig væk det spørgsmål tilbage, om vi ikke ved en mere aktiv indsats, ved en stærkere støtte til Sverige osv. i den offentlige debat — hvad der er sket bag kulisserne, skal jeg ikke udtale mig om; det ved jeg ikke noget om — kunne have artikulert os klarere og stærkere og derigennem bidraget måske til at have flyttet stormagterne et haneffed endnu. Spørgsmålet rejser sig med voksende styrke, fordi vi lider under et stormagts- eller et supermagtsdiktat i hele nedrustningspolitikken, og vi må spørge os, hvordan vi finder veje og midler til at bryde dette supermagtsdiktat.

Nu her på det sidste har vi netop fået det sovjetiske omsving i spørgsmålet om forbud mod bakteriologisk og kemisk krigsførelse, et omsving, som man her fra denne talerstol har hilst velkommen. Ja, det er det samme omsving som i forbindelse med havbunds-traktaten, da Sovjetunionen efter at have forlangt en total afmilitarisering gik over til det amerikanske standpunkt og sagde: nå, nu vel, lad os så nøjes med masseødelæggelsesvåben. Nu siger man efter oprindelig at have forlangt et forbud mod både bakteriologisk og kemisk krigsførelse: OK, så nøjes vi med et forbud mod den bakteriologiske, og så snakker vi videre om den kemiske krigsførelse. Det kan man naturligvis synes er udmærket. Der er bare den fare ved det, at et forbud mod bakteriologisk krigsførelse isoleret kan blive til en sovepude, sådan at vi ikke får det andet og måske nok meget væsentligere forbud. Det er i hvert fald det standpunkt, som helt åbent og klart er indtaget fra svensk side, idet den svenske nedrustningsminister, Alva Myrdal, i Genève har kritiseret det sovjetiske omsving meget skarpt; jeg tror endda, hun har brugt det udtryk, at Sovjetunionen har taget os alle sammen ved næsen.

Jeg vil godt pege på disse spørgsmål, fordi vi nok må ind i en noget mere uddybende og aktiv debat om dansk nedrustningspolitik — ikke om de målsætninger, vi har, dem er vi nu nok ikke synderlig uenige om, men om de midler, som man kan anvende i denne nedrustningspolitik som en del af udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Er det rigtigt, at

de stater, som står uden for supermagternes kredsløb, bestandig rider med på traktater, som har de to supermagters umiddelbare interesse, eller som ikke det fjerneste generer dem, så længe alle vi andres interesser ikke bliver imødekommet?

Det gælder for nedrustningssagen i dens helhed, at vi har nu fået en serie traktater, som ikke generer supermagterne, som skaber visse fremskridt med hensyn til international sikkerhed, men som sandelig ikke bidrager til en afgørende vending i hele den internationale og sikkerhedspolitiske udvikling. Sandheden er jo, at mens de SALT-forhandlinger har stået på, som vi jo synes det er så udmærket supermagterne fører, er rustningsniveauet steget og våbenkapløbet og raketkapløbet åbenbart taget til, har antaget et omfang som ikke tidligere igennem mange år. Det er i hvert fald ikke i vores interesse. Om det er i supermagternes interesse, må de til syvende og sidst afgøre med sig selv. Jeg undrer mig, hvis de selv kommer til det resultat. Men det billede; vi ser, er i hvert fald, at alle de små og mellemstore stater indtil videre affinder sig med, at disse forhandlinger føres; der kan ikke gøres noget ved det, det er deres sag.

Vi har nu derudover fået to løfteparagraffer, som vi kan spille bold med; vi har en løfteparagraf om yderligere forhandlinger i forbindelse med ikke-spredningstraktaten, og nu har vi også fået en løfteparagraf i forbindelse med havbundsstraktaten, og vi kan naturligvis få nogle flere løfteparagraffer. Det kommer der bare ikke nogen vending i den internationale sikkerhedsudvikling ud af.

Jeg konkluderer altså: at den pågældende traktat skal vi naturligvis ratificere, men vi skal samtidig tænke os alvorligt om, vi skal måske i flere henseender til at tænke forfra med hensyn til hele den måde, hvorpå vi tilrettelægger vor optræden i den internationale nedrustningspolitik. Jeg er enig med hr. Stinus i, at nedrustningspolitik kommer til at spille en meget væsentlig rolle i den nærmeste fremtid, i de næste måneder og år, og det er vigtigt, at Danmark dér optræder så selvstændigt, som det overhovedet er muligt.

Jeg har endda undladt at nævne NATO. Hvis vi sammenligner os med Canada, som er NATO-medlem, kan vi faktisk se en ganske høj grad af selvstændig optræden — selv